

פרוטוקול ועדת איכות סביבה מתאריך 17.7.2022 הדיון התקיים בחדר ההנהלה קומה 12, בניין העירייה

נושאי הדיון:

- הוצאת השימוש בחד פעמי ממערכת החינוך העירונית
- הוצאת השימוש בחד פעמי מחופי הים וממערכת החינוך העירונית

נוכחות/ים:

- ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה (חי-חילונים ירוקים), יו"ר הוועדה
- איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות סביבה וקיימות, עיריית תל אביב-יפו
- עינת גפן סגל, מנהלת היחידה לחינוך וקיימות, הרשות לאיכות סביבה וקיימות, עיריית תל אביב-יפו
- ליוזא בן חמו, סגנית מנהלת מינהל החינוך, עיריית תל אביב-יפו
- רונית אלחדף, סיעת תל אביב 1
- ברברה, מנהלת אשכול התחנה המרכזית החדשה
- אייל לבנון, יו"ר ועד ההורים העירוני
- ענת, החברה להגנת הטבע
- מור גלבע, מנכ"ל עמותת צלול
- נועה, עמותת צלול
- יניב בלייכר, עמותת אקוואשן
- מור לנדאו, Circular Economy Club תל אביב
- שלומית, תושבת, יזמת פלטפורמה חברתית להעצמת ESG
- אוהד להב, מנהל התיכון החברתי
- יעל שטיינברג, Just a second
- מרים סולוביי, פורום "כסף נקי"
- טל הולנדר, תושב, יזם ומפיק בתל אביב
- יואל זנגר, תושב, פעיל מטעם מועצת ההורים בתחום איכות הסביבה
- שרה רווח, תושבת
- קובי ישראלי, תושב
- נגה בר, תושבת
- משה טלמור, תושב
- מיכאל דרורי

פתיחה

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה (חי – חילונים ירוקים) ויו"ר הוועדה: שלום לכולם, אפתח בעדכונים לגבי מה שנעשה מאז הישיבה האחרונה.

אחד הדברים הוא המאמץ שלנו לתוספת עצים במרחב הציבורי והפרטי. אגף שפ"ע עוסק במרחב הציבורי, בו נשתלו כ-6,000 מתחילת השנה, ואנחנו מחפשים כל מקום אפשרי בעיר כדי לשתול עוד. אנחנו שותלים כעת עצים במקום עמודי חסימה על המדרכות, למשל ברחוב בן גוריון בחלקו הצפוני הוחלפו חלק מהעמודים, זה פיילוט שנרצה להמשיך. הרשות לאיכות הסביבה אחראית לפרויקט שתילת עצים בבתים המשותפים ביחד עם התושבים. בכל חודש נפתחת הרשמה באזור אחר ונקבע יום חלוקה. באחרונה ביד אליהו חולקו 232 עצים. היעד שלנו לשנה זו הוא 12,000 עצים. היעד העירוני הוא 100,000 עצים עד 2030, והחכמה היא כמובן לשתול את העצים בשטחים האורבניים הצפופים ולא בפארקים ובגינות.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות, עיריית תל אביב-יפו: בנושא הזה אנחנו מכינים תכנית לשנה וחצי הקרובות לנטיעת עצים בבתי הספר, ממש כחלק מתכנית הלימודים עם נטיעה של התלמידים עצמם.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: באפריל נחנך, יחד עם מת"ש (מרכז תעסוקה שיקומי) פרויקט "אוטו-בגד" שמטרתו לאסוף בגדי יד שניה ולמכור אותם. מי שעוסק בכך הם אנשים עם מוגבלויות וזה מעודד הקטנת צריכה ושימוש חוזר. נערכו גם אירועי קיימות בשכונות במסגרת חודש הקיימות שצינו. לקראת יום העצמאות הצלחנו למנוע את הזיקוקים, שזה דבר מאוד יפה. ואני מאמין שזה יהיה הנוהל העירוני מעתה ולא יהיו יותר זיקוקים בימי עצמאות.

בשכונת פלורנטין היתה בעיה של תשתיות למיחזור ופחי מיחזור. הכנסנו לשם עכשיו פחים כתומים לבניינים שיכולים להכיל אותם, ולפני חודשיים הותקנו פחי מיחזור להפרדה בין פסולת רטובה ליבשה. זה פיילוט, יוגדל אם יעבוד טוב.

לפני חודש היה טקס של "הדגל הכחול" וחולק בו תו תקן סביבתי לחופי הים. כל החפים שלנו קיבלו את התו. זה עדיין לא מספיק טוב ויש מה לעשות כדי לשפר את איכות המים.

בחודש יוני התקיים פסטיבל טבעונות של Vegan Friendly בשיתוף העירייה, במשך שלושה ימים בשרונה. בחודש שעבר חתמו 14 רשויות מקומיות על אמנת טבע אזורי – התחייבות לפיתוח ושימור החי, הצומח ואתרי הטבע בעיר. זה צעד יפה שהיתי בספק לגביו בעבר, ועצם ההצהרה היא חשובה. נצטרך לראות את הפעילות. ביוני היה גם שבוע המדע והסביבה, שסביבו היו המון אירועים. התקיימה הוועידה השנתית למדע וסביבה של האגודה הישראלית לאקולוגיה. מרכז הירידים היה מפוצץ, היו המון אנשי מקצוע, עמותות, ארגונים ורשויות.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות, עיריית תל אביב-יפו: אנחנו ממשיכים לעבוד עם כל יחידות העירייה בנושא תכנית האדפטציה, עם משימות ברורות שהיחידות מבצעות. במקביל עובדים על תכנית אדפטציה שהיחידה לתכנון אסטרטגי מובילה. היא תהיה מוכנה בחודשיים-שלושה הקרובים וכך אנו מיישרים קו עם המחויבויות הבינלאומיות ל-C40. זה משמעותי מאוד, ואנחנו מתקדמים.

הוצאת הכלים החד פעמיים ממערכת החינוך:

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: נמצאת איתנו ליוזם בן חמו, סגנית מנהלת מינהל החינוך, שלפני הקורונה עשה צעדים משמעותיים לקראת הוצאת החד פעמי ממערכת החינוך אולם הקורונה קצת עצרה את הפעילות. עכשיו אנחנו נכנסים לזה בצורה משמעותית לקראת שנת הלימודים הבאה, גם מבחינת תשתית, גם מבחינת ההסברה והשיח ורתימת אנשים לטובת העניין. ליוזם תספר לנו על הנושא.

ליוזם בן חמו, סגנית מנהלת מינהל החינוך, עיריית תל אביב-יפו: שלום לכולם. הדבר הראשון שחשוב לומר זה שכל המהלך מתבצע בשיתוף של הנהגת ההורים, ובלי שיתוף פעולה שלהם לא נוכל ליישם שום דבר. קצת נתונים: במערכת החינוך העירונית אוכלים מידי יום כ-27,000 תלמידים, ותכפילו את זה בכלים החד פעמיים שיש בבתי הספר. בגני הילדים אוכלים גם ארוחת בוקר וגם צהריים אז המספר הוא כפול. בבתי הספר לא אוכלים ארוחת בוקר, אבל עדיין הכמות גדולה.

בשנת 2019 כבר התחלנו תהליך מתוך כוונה להכניס את זה בהדרגה, רכשנו מדיחים ל-150 כיתות גן מתוך ה-500 וגם כלים רב פעמיים. בגנים זה יותר טכני, מתקנים מדיח והסייעת מפעילה את האופרציה בתוך כיתה הגן. בבתי הספר הסיפור שונה – רכשנו ערכות כלים לילדים אבל בסוף כל יום הילדים צריכים להחזיר את הקופסה הביתה כדי לשטוף במדיח כלים. צריך את שיתוף הפעולה של ההורים, משום שהילדים עצמם הסתבכו עם זה קצת, זה לא היה מספיק טוב.

עיקר הבעיה היתה השינוע של האוכל במכלי נירוסטה. למדנו על זה, רצינו להשתכלל ולהתקדם ואז הגיעה הקורונה ומשרד הבריאות עצר הכל. בתחילה לא ידעו איך להתנהל עם הווירוס, וניתנה הנחיה שכל מוסדות החינוך חוזרים לאכול בחד פעמי. אסור היה לשנע בנירוסטה. זאת היתה מכה קשה כי עד שהצלחנו להרגיל את הילדים לצורת התנהלות מסוימת, חזרנו חזרה.

לפני מספר חודשים הנושא עלה שוב עם הנהגת ההורים, הנושא עלה שוב, משרד הבריאות שינה את ההנחיות והשנה אנחנו נכנסים בכל הכוח לעניין הזה. בכל אחד מבתי הספר צריך לדבר עם הנהגת ההורים כדי לוודא שהם בתוך העניין הזה. חשוב לומר שלא יהיו כלים חד פעמיים בבתי הספר. ילד שלא יבוא עם קופסה לא יוכל לאכול צהריים. נספק 10% נוספים של קופסאות לבתי הספר, כדי שחלילה ילד לא ייתקע בלי אוכל, אבל ההורים חייבים להיות מגויסים לדבר הזה. יש כאן אקט חינוכי חשוב – הילד צריך להיות מודע לעניין הזה, וחלק מהמודעות זה להבין למה יש לי את הקופסה הזו, להביא אותה לבית הספר ולא לברוח לפתרון הקל.

חד פעמי מוגדר כחד פעמי, לא משנה אם זה פלסטיק או קרטון. הרעיון הוא שימוש חוזר. יחד עם הנהגת ההורים, יצאו מכרזי רכש לגני הילדים. המשרד לאיכות הסביבה הוציא קול קורא לרכש מדיחים לגנים, והגשנו בקשה כמובן. הוצאנו מכרזים לרכש הקופסאות לבתי הספר, עדכנו את המנהלים על היערכות שנדרשת מהם להגשה בתפזורת והבהרנו חד משמעית לכל ספקי המזון שהשינוע יהיה רק בכלי נירוסטה, ולא יחולקו כלים חד פעמיים בבתי הספר. אם יהיו בעיות נמצא להן פתרונות, אבל לא באמצעות כלים חד פעמיים.

לגני הילדים נרכשו 368 מדיחים להשלמת מדיחים לכל כיתות הגן. נשלם את התקנת המדיחים עד ה-1.9, בחלק מהגנים ממש נחליף את כל המטבח ונבצע עבודות אינסטלציה. רכשנו אלפי כלים רב פעמיים מכל הסוגים, וטבליות לניקוי מדיחים. בגלל הכמויות הגדולות נדרש להוציא מכרז לכל דבר, הוא כבר יצא.

בבתי ספר היסודיים רכשנו כבר את הקופסאות והן מחולקות לתלמידים בפגישות ההיכרות לפני תחילת השנה. שטיפת ואחסון כלי הנירוסטה לחלוקת האוכל בתפזורת דורשת היערכות, הכלים יגיעו בתוך מכלי קלקר אטומים

**ממונה על תחום איכות הסביבה,
קיימות ושיפור פני העיר (שפ"ע)
יו"ר סיעת "חי- חילונים ירוקים"**

כי הם נאספים רק ביום שלמחרת. בנוסף, כל ילד ניגש עם הקופסה שלו ומוזג לעצמו אבל צריך מבוגר שיעמוד לידם. אנחנו מבצעים את ההיערכות הזו בימים אלה. בנושא מנות מיוחדות לחולי צליאק וכו', הם ימשיכו לקבל את המנות המיוחדות שלהם שלא יתערבבו עם האוכל הרגיל. סך כל הפעולה הזו עולה 3.6 מיליון שקל, מתוכם 1.1 מיליון שקלים במימון המשרד להגנת הסביבה. אנחנו מקווים ויודעים שזה יקרה והחל מה-1.9 כל הילדים יוכלו לאכול בכלים רב פעמים.

אייל לבנון, יו"ר ועד ההורים העירוני: בגנים נושא השינוע של האוכל הוא סגור וחלק מהמכרז. בבתי הספר נושא השינוע הוא בהסכמות מול ספקי המזון, ונתקלנו במקרים שבהם היו קשיים למפעילי הצהרונים ולספקים. הדבר שביקשנו, ומינהל החינוך הסכים, זה שלא יהיה מקרה שבו הנהגת הורים, מפעיל או מנהל מחליטים על דעת עצמם לשנות את הנוהל בגלל בעיה שנוצרת. אין הסכמות פנימיות ביניהם. כל בעיה תעלה מול הנהגת ההורים או מי שצריך, ואנחנו נפתור להם את הבעיה. העניין הוא ליישם מדיניות כלל עירונית. בעבר הפתרון לכל הבעיות היה כלים חד פעמיים ואת זה צריך לפתור. זה יתיישר.

קובי ישראלי, תושב: מבחינה תברואתית, איך מוודאים שהמזון נשמר בתנאי תברואה נאותים? הרי חלק מהמזון מגיע שעה עד שעתיים לפני שנצרך.

ליזה בן חמו, סגנית מנהלת מינהל החינוך: לחברת "יובל חינוך" שמוציאה את המרכזים יש פיקוח על המזון, ובנוסף יש את הווטרינר העירוני שמחויבים לעבור דרכו כדי לבדוק טמפרטורה ופרמטרים נוספים. זה נושא שנבדק באופן רציף לאורך כל השנה. יש תברואנים שבודקים לאורך כל השנה ואת המפקחים שלהם.

קובי ישראלי, תושב: אנחנו רכשנו השנה את הכלים הרב פעמיים מכיסנו ואחת הסייעות התנדבה לשטוף את הכלים לכולם. אם יש מדיח והסייעת צריכה לשטוף, איך מסדרים את זה במסגרת הלו"ז של הסייעות שנכנסת עוד מטלה?

ליזה בן חמו, סגנית מנהלת מינהל החינוך: שטיפה בכיור לוקחת יותר זמן משטיפה במדיח, כך שזה לא תופס הרבה זמן. אבל מעבר לזה היא מחויבת לשטיפה במדיח משום ענייני תברואה של הכלים. אסור לשטוף ידנית.

קובי ישראלי, תושב: ואיך הילדים בבתי הספר לוקחים את הקופסאות הביתה?

ליזה בן חמו, סגנית מנהלת מינהל החינוך: זו קופסה סגורה עם מכסה אטום. אנחנו נלמד אותם איך לעשות זה בצורה טובה ונקייה.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: זה תהליך. יהיו תקלות שנצטרך להתגבר עליהן. נצטרך ללמד אותם איך לעבוד עם זה. הילדים כבר שם, הם מבקשים בעצמם כלים רב פעמיים באירועים של הצופים למשל. בני הנוער כבר שם.

מרים סולוביי, פורום "כסף נקי": יש תיק מיוחד קטן לקופסת אוכל שבו גם אם היא נוזלת פשוט שמים את התיק בכביסה. הפתרון הגדול הוא תיק מיוחד כזה.

מיכאל דרורי: בניו יורק, למשל בסניפים של סטארבאקס, יש חמגשיות קרטון שעברו את התהליך הזה. אולי הקיבעון על רב פעמי מיותר... קרטון יכול להיות פתרון טוב יותר. תוצר הלוואי של הקרטונים הוא בריא לסביבה.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות סביבה וקיימות: יש ניסוי בחופים ובמסעדות של החופים שבו ננסה כלי קרטון. הניסוי לא יכול להיות במערכת החינוך, שם אנחנו ברב פעמי. בלי קשר לסוג החד פעמי, לא יהיו קרטונים במערכת החינוך. את העסקים ננסה לרתום דרך כלים מקרטון, וגם זה לא משהו שכדאי אלא רק מהלך לטווח קצר כדי להחדיר את הרב פעמי.

אייל לבנון, יו"ר ועד ההורים העירוני: אותנו בתור הורים פחות מעניין אם למפעילים יש תקורה של עוד חצי שעה בסוף היום. המפעילים נכנסו למכרז כשהם ידעו מה התנאים. אם שולי הרווח שלהם קטנים זה לא מעניין אותנו כהורים, הם יכולים לעמוד בזה.

שלומית, תושבת: אולי שווה להכניס לתכנית הלימודים הסברה על איך מכניסים כלים נכון למדיח.

ליזה בן חמו, סגנית מנהלת מינהל החינוך: זה ייכנס לאט לאט, הסייעות יודעות יפה מאוד איך לעשות את זה.

יואל זנגר, תושב, פעיל מטעם מועצת ההורים בתחום איכות הסביבה: העולם הולך לכיוון איסור חוקי של חד פעמי. בהודו זה קורה עוד כמה שנים, בכל המדינה לא רק בחינוך, גם לגבי הקרטון. הוזכרה פה סטארבאקס, אבל לחברות כאלה אין פתרון אחר, כי הן לא יכולות לקוות שיבוא לקוח מהבית עם כוס כדי לתת לו קפה. מערכת החינוך היא סגורה וניתן לעשות בה את זה. במערכת החינוך כמעט בכל המקומות בעולם היום הפתרון הקיים הוא שהרשות / העירייה עושה מה שעשו לפני 30 שנה, אבל עדיין העיקרון הוא שהאחריות לשטיפה ופינוי היא על ספק המזון. כך עושים גם עם הכלים, יש איסוף. בגנים אין בעיה כי השטיפה במקום.

אני יכול לומר שמהניסיון שלי וממה שראיתי, שבכל מקום שבו יש נושאים סביבתיים על הפרק, רק הרגולטור פותר. חינוך זה חשוב אבל הפתרון הוא שהמפעיל מספק, מפנה ושוטף, והעירייה משלמת. זה הפתרון. אני מדבר על הקופסאות האישיות של הילדים. מה שמוצע הוא עניין חינוכי ראוי רק צריך לראות שזה עובד.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: תודה לליזה על המעורבות והדחיפה של הדבר הזה קדימה. יש עוד גורמים בעירייה ששותפים לכך ותודה לכולם על כך. אנחנו הרשות הראשונה שיוצאת למהלך כזה, יש פה 73 בתי ספר ו-512 כיתות. זה מהלך משמעותי ויהיו לו גם חבלי לידה לא פשוטים. שיתוף הפעולה הוא חשוב, ומי שיהיה לו קשה – נעזור אבל לא נעשה הנחות. אני כבר מזמין אותך חצי שנה אחרי תחילת הפרויקט כדי שנשמע איך זה עובד. יש עוד שיתופי פעולה עם החינוך, אולי נעשה בהזדמנות ישיבה על כך.

הוצאת הכלים החד פעמיים מחופי הים:

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: בחלק השני של הישיבה אני רוצה להציג את נושא הוצאת החד פעמי מחופי הים. חוק עזר שעבר בתל אביב במרץ 2020 אוסר על מכירה ושימוש בחד פעמי בחופי הים. היו בעיות מול משרד המשפטים ולקח כמעט שנתיים עד שאושר לנו החוק על ידי משרד הפנים בדצמבר 2021. אני חייב לציין שתוך 4 חודשים היתה התארגנות שמובילה הרשות לאיכות הסביבה ואגף החופים יחד עם אגף התברואה וחברת אתרים שמנהלת את הפן המסחרי של חופי הים. נכון להיום התחילה פעילות הסברתית, החלטנו שהשנה לא תהיה אכיפה. למרות שיש בחוק קנס של 730 ₪ השנה אנחנו באים בטוב ומסבירים. אנחנו עובדים על חוק דומה לפארקים והגנים בעיר – גנים ציבוריים, גינות שעשועים, גינות כושר וגינות כלבים. המטרה צריכה להיות להוציא מהמתחמים הירוקים את החד פעמי. אפשר לראות בגני יהושוע במוצ"ש או בסוכות את הכמות המטורפת של האשפה, בין 70 ל-80 אחוז פסולת של חד פעמי. מי שתציג את הפעילות היא עינת גפן.

עינת גפן סגל, מנהלת היחידה לחינוך וקיימות, הרשות לאיכות סביבה וקיימות, עיריית תל אביב-יפו: בתקופה האחרונה אנחנו מקדמים פעילות של הוצאת החד פעמי מהחופים, החוק נכנס לתוקף ונערכנו ליישם אותו גם בפעולות פנים ארגונית בתוך העירייה, למשל הכנו תסריטי שיחה לכל מקום שבו מתקבלות פניות – מוקד 106, פייסבוק וכו'.

יצאנו עם פרסום וקמפיינים, לאחר מכרז שביצענו בנושא. נבחר הסלוגן "די עם החד פעמי בחופים". התחיל פרסום בתחנות האוטובוס ובדיגיתל עוד לפני עונת הרחצה והוא התגבר עם פתיחת עונת הרחצה. היה קמפיין בפייסבוק וגם ממש בשטח. אחד הדברים יוצאי הדופן והמיוחדים בנושא התחיל לפני שבוע – שחקנים שעוברים בכל סופ"ש בחוף אחר ומנסים בצורה משעשעת לרתום את האנשים לעניין. אנחנו רוצים לרתום ולא רק להרתיע כדי שיתחברו אלינו ולא יכעסו. נעשה מזה בקרוב גם סרטון. הכנו גם מערכת כריזה לחוף שמוקלטת בימים אלה ותזכיר למתרחצים בחוף לא להביא כלים חד פעמיים. במקביל, הכשרנו גם קבוצת פעילים מתנדבים שמקימים עם עמותת אקואושה עמדות הסברה במשך חודשיים, בכל סופ"ש, בכל פעם בחוף אחר. לפני הקורונה הקמנו פסל של האמנית טל טנא צ'צ'יקס, כדור מפסולת שנאספה מכל החופים ללא עיבוד ובצבעים המקוריים. הכדור הזה חיכה, והצלחנו למנף את זה מחדש ולשפץ אותו. בסוף החודש נחשוף אותו מחדש בחוף גורדון. האמנית עצמה מגייסת את הציבור לאיסוף הפסולת וקיבלה גם מקום בגני יהושע לשיפוץ הפסל. זה חלק מקמפיין ההסברה שלנו.

פעילות מקבילה אנחנו עושים בגני הילדים ובתי הספר. אנחנו מחלקים ספר ילדים בנושא הזה של רן לוי יממורי, ספר דו לשני בעברית וערבית. צירפנו לספר תוכנית חינוכית שמועברת עם ילדי הגנים. בבתי הספר עשינו פעילות מתמשכת יותר. התחלנו כבר בשנה שעברה עם יום שיא של איסוף פסולת בחופים: הילדים עברו הדרכה בכיתה, הגיעו לאיסוף הפסולת בחוף ועיקר העבודה היה ניטור הפסולת. ברגע שהתלמידים עצמם רואים מה הם אספו זה מאוד משמעותי. יש דוגמאות של הניטור בפירוט של סוגי הפסולת. היו שם המון מגבונים וכלים חד פעמיים. זה המחיש להם את סוג הפסולת. אנחנו נמשיך עם זה מידי שנה.

מול העסקים, אנחנו עושים את זה בכמה שלבים. זו פעילות מאתגרת יותר. בשלב הראשון אפשר יהיה להגיש רק ברב פעמי, וההגשה בחוף תהיה בכלים מקרטון. יוצבו שם יותר פחים כתומים. בעונה הבאה נמצא פתרונות של הגשה בכלים רב פעמיים על החוף. יש עוד סוגיות שצריך לפתור, אנחנו עובדים על זה ובגלל לוח הזמנים זה ייעשה בהדרגה.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות סביבה וקיימות: צריך לציין שיש הרבה עסקים שהם איתנו ורוצים לעזור, אנחנו עובדים איתם על זה. זה עניין תפעולי, אבל כשיש החלטה אז מוצאים גם את הפתרונות. גם לספקי האוכל של מוסדות החינוך היום הרבה יותר קל לעבור לזה כי יש דרישה מכל הארץ, ומי שלא יעבוד לפיה לא יוכל לספק מזון. אנחנו בתחילת תהליך מאוד חשוב.

יואל זנגר, פעיל מטעם מועצת ההורים בתחום איכות הסביבה: נירוסטה הוא הפתרון הכי פשוט. אין צורך בזבל, לא באיסוף, זה לא שביר.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות סביבה וקיימות: כרגע הבעיה היא באיזה כלי להגיש בירה. צריך למצוא יחד עם העסקים פתרון שכולם יוכלו לחיות איתו.

יואל זנגר, פעיל מטעם מועצת ההורים בתחום איכות הסביבה: אם העיריה תעשה פיילוט עם עסק אחד ותיתן לו את כל מה שצריך על חשבונה, אפשר יהיה למצוא פתרון כולל.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: כל העניין הזה היה נפתר בשנייה אם המחוקק היה קובע שאסור להביא כלים חד פעמיים או מעלה את המיסוי בצורה גבוהה עוד יותר ממה שכבר נעשה.

דיון:

מור גלבע, מנכ"ל עמותת צלול: כל הכבוד על היוזמה הזו. מה שאמרת על המחוקק זה אחד מהקמפיינים שלנו – להוציא הוראה לכל החופים ברחבי הארץ לאיסור על שימוש בחד פעמי. זה יכול למנוע הרבה עניינים מהרשויות. גם במסגרת פרויקט "חוףשי מפלסטיק" אנחנו בעלי עניין מאוד גדולים במה שקורה בישראל, וכמובן שגם בתל אביב.

המעבר שאתם מדברים עליו לקרטון – אנחנו בכלל לא בטוחים שהוא פתרון טוב יותר. אני שמח להבין מה התהליך שלו אתם בפתרון הזה כי בקרטון הזה יש פלסטיק שלא מתכלה. זה מה שאנחנו מקבלים מ"תמיר" לגבי הדבר הזה. מבחינה אקולוגית לא בטוח שזה עדיף מפלסטיק. גם במהלך הזמן הזה חשוב לעבוד מול עסקים והציבור ולהציג את האפשרויות. אנחנו גם בקשר עם עסקים כדי להציג להם את האפשרויות ומנסים לגייס אותם לפיילוט כדי להבין מה הפתרון הכי טוב עבורם. אם אתם כרשות תוכלו להטמיע את השימוש ברב פעמי זה יהיה טוב. מכיוון שמגיעים לחופים בתל אביב הרבה אנשים מחוץ לעיר צריך הרבה נוכחות בחופים כי רובם יש להניח לא נחשפו לקמפיינים. למה מלכתחילה ללכת על מהלך ביניים?

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: גם לי הנושא של קרטונים לא נוח. אנחנו צריכים לעבוד בצורה קשה יותר מול בעלי העסקים על מנת לא לוותר לעצמנו ולהם, להיות עקביים וחדים. צריך למצוא פתרון של כלים רב פעמיים ולא משהו זמני. למשל זה הזמן להכניס להם לתוך המכרז כלים רב פעמיים, אפילו כדרישת סף למכרז.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות סביבה וקיימות: מי שמוביל את המהלך מול העסקים בחופים זו חברת אתרים, וצריך לדבר איתם. נברר בדיוק מה סוג הקרטון, ויש כל מיני הסדרים כמו למשל שהוא צריך להיות

ממותג ועוד מספר הסדרים. נבדוק את זה. לא בטוח שבין הרצון שלנו לייצר מסעדה שעוברת לרב פעמי כבר הקיץ, ובין לוח הזמנים יש הלימה. צריך להיות ריאליים. זה שלב ראשון, אנחנו בתהליך.

מור גלבו, מנכ"ל עמותת צלול: זה גם עניין של מזון, למשל אבטיח מגישים בסכו"ם פלסטיק. מה עם יעשו מעכשיו?

עינת גפן סגל, מנהלת היחידה לחינוך וקיימות: התחיל שיח עם המסעדות, ובגלל לוח הזמנים והמורכבות של הפתרון עברנו לפתרון ביניים. אנחנו מייעדים את הפתרון הקבוע לעונה הבאה. לכולם ברור שזה פתרון ביניים.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: אין ספק שאם הולכים עם קרטון לטווח קצר הוא צריך להיות הכי טוב ולא מצופה פלסטיק. אבל המיזם הזה מורכב ולא פשוט, במיוחד כשעובדים על בסיס מכרז ישן והם לא מחויבים. זה תהליך ואנחנו על זה.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות סביבה וקיימות: גם את הפיקוח על המחירים לקח לנו זמן להטמיע, בערך עונה וחצי.

אוהד להב, מנהל התיכון החברתי: אתייחס לנושא מהזווית החינוכית. הפרסום הוא מאוד חיובי, מבחינתי בעולם של התיכונים השותפים הראשונים שלנו הם בני הנוער, גם במודעות וגם באנרגיה שהם יכולים להשקיע. צריך להכניס לנושא את תנועות הנוער והתיכונים. האכיפה היא חשובה מאוד אבל יצירת התודעה של גועל לחד פעמי זה דבר שחייבים להשתמש בו. זה דורש היערכות מוקדמת אבל אפשר וחייבים להשתמש בבני הנוער כבר בעונה הבאה.

עינת גפן סגל, מנהלת היחידה לחינוך וקיימות: בחינוך העל יסודי יש רכזת שעוסקת בכך, ענת אהוד. ניכנס לזה.

טל הולנדר, תושב: העולם כבר חצי שם, למשל הבקבוקים האישיים שיש כמעט לכל אחד היום. אפשר לגשת לזה גם עם קופסת האוכל, לנסות למתג את הקופסה האישית שלי. היה משהו דומה עם המאפרות לבדלי סיגריות בים. גם את הרב פעמי אפשר למתג ככה ולייצר עמדות לחלוקה של כלים בחוף, כמו בצבא או בקיבוץ. זה מחזק את הערך של להשתמש במה שיש לי ולא לקנות וגם הפרסונליזציה תחזק את זה.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: זה חשוב מאוד, וזה משהו שבעניין הכלים הרב פעמיים בחינוך הילדים יכולים לעשות, להתחבר יותר לכלי האישי שלהם.

מרים סולוביי, פורום "כסף נקי": היה כתוב בחוק גם לגבי שקיות פלסטיק, וזה התפספס. האם זה עדיין בחוק?

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: יש בחוק פירוט רחב של סוגי החד פעמי וגם שקית נשיאה מפלסטיק בהחלט אסורה. מדובר על שקיות פלסטיק של סופר, חד פעמיות.

יניב בלייכר, עמותת אקוואשן: במסגרת שיתוף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה, זו כבר שנה רביעית שיש לנו קמפיין קיץ להפחתת חד פעמי בחופים, השנה מתמקדים בהפחתת השימוש בחד פעמי בבתי עסק. הכוונה היא לעבוד עם עסק אחד בכל רשות מקומית, ונשמח אם עיריית תל אביב תצטרף כפיילוט ונעבוד על פתרונות יחד. בעניין החוק, מעבר אליו צריך גם צו מאושר על ידי ועדת החוקה של הכנסת שקובע את גובה הקנס. צריך לקדם את זה על ידי העירייה. תבדקו שזה קורה.

שלומית, תושבת: אני מאמינה שהקמפיין הכי טוב זה הילדים בבית. כשגרנו באוסטרליה הילדים קיבלו בתוכניות החינוך מסרים ותכנים בנושים של קיימות. הילדים חינוכו אותנו, ודרך מערכת החינוך למדנו על כל מה שקשור לקיימות. הילדים בעצם "מפקחים" עליך.

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות סביבה וקיימות: זה הפרויקט הבא של מינהל החינוך. אין שום שיעור פורמלי על נושא האקלים ואנחנו נכנסים למהלך מסודר של תכנית חינוכית על נושאי סביבה. מה שיש היום לא מספיק.

יואל זנגר, פעיל מטעם מועצת ההורים בתחום איכות הסביבה: הזכרת את נושא האירועים בפארק. יש מיזם של השאלת רב פעי בחינם ואולי כדאי שהעירייה תפיץ את זה כדי שאנשים יידעו. הרבה אנשים לא יודעים על זה, וגם אם לא רוצים להשתמש בחד פעמי אין להם ברירה. זה מיועד לאירועים של 20-30 איש, ממש כלים להשאלה בחינם.

מור גלבוש, מנכ"ל עמותת צלול: היינו בפגישה באילת לאחרונה עם אסף אדמון מהרשות לאיכות הסביבה, ושם הם קיבלו תקציב לפיקוח בחופים מהקרן לניקיון. האם זה מתוכנן לשנה הבאה? יש תקציב לפיקוח?

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות סביבה וקיימות: בתל אביב אין בעיה של פקחים. יש פקחים ייעודיים של אגף החופים, הם יאכפו מה שצריך. אוסיף שגם העירייה עצמה נכנסה למהלך של איסור רכישת חד פעמי למוסדות העירייה, יש צניחה של 80% ברכש של חד פעמי, ואת המסה העיקרית הפסקנו. יש חריגים פה ושם אבל גם העירייה עשתה שינוי ואנחנו הולכים לשם. השלב הבא הוא לנקות את הפלסטיק בתוך הים, יש הרבה לצערנו וצריך מבצעים עם צוללנים.

ראובן לדיאנסקי, סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה: אנחנו רואים בזה משימה עירונית ויש שיתוף פעולה בין יחידות עירוניות שונות כדי שנצליח. שמחתי מאוד על השתתפותכם, אפשר לפנות אלינו בכל עניין. תודה רבה לכולם.

הישיבה ננעלה

רשם: יפתח שוע